

Afdeling

Centrum voor Seksualiteit

Heeft u problemen op het gebied van intimiteit en seksualiteit die te maken hebben met een lichamelijke aandoening? Dan kan het behandelteam van het Centrum voor Seksualiteit u ondersteunen.

Seksuele problemen komen vaker voor dan u denkt. Uit onderzoek blijkt dat seksuele klachten bij ongeveer 20% van de volwassenen in Nederland voorkomt. Een deel van de mensen ziet dit als een probleem. Bijvoorbeeld als er pijn is, als het invloed heeft op de levenskwaliteit of als de partner er moeilijkheden mee heeft. Het aantal mensen met een seksueel probleem is nog hoger bij ziekte en medicijngebruik.

Soms leidt dit tot het vermijden van seks of ander lichamelijk contact, uit angst om met het probleem geconfronteerd te worden. Dit kan uiteindelijk problemen veroorzaken in de relatie met uw eventuele partner. Ook kan het vertrouwen in uw eigen lichaam verminderen. Uw behandelend arts of verpleegkundig specialist kan u bij klachten of vragen verwijzen naar een seksuoloog. Hier kunt u lezen wat u kunt verwachten.

(073) 553 67 06

Maandag t/m vrijdag 08.30 – 12.00 uur 13.30 - 17.00 uur

Over het Centrum voor Seksualiteit

Alle belangrijke informatie op een rij

Voor wie is het Centrum

Wie kunnen hier terecht?

U kunt bij ons terecht wanneer u door een (chronische) aandoening, medische behandeling, medicijnen of operatie problemen of vragen heeft op seksueel gebied. Bijvoorbeeld als u informatie wilt over seksualiteit na een prostaatoperatie of na het verwijderen van uw baarmoeder. Of als u en uw partner willen praten over de seksualiteit na een hartinfarct, stoma of borstamputatie.

Klachten op seksueel gebied kunnen door medische factoren ontstaan, in stand blijven of verergeren. U kunt denken aan (chronische) ziekten als diabetes, MS of huidaandoeningen, medicijngebruik (bloeddrukverlagers, antidepressiva) of medische ingrepen (prostaatoperatie, chemotherapie). Ook andere medische behandelingen, bijvoorbeeld bij vruchtbaarheids-problemen, kunnen van invloed zijn op seksualiteit. Bovendien kan de vruchtbaarheid belemmerd worden bij seksuele problemen. Tot slot kunnen pijnklachten in het hele lichaam of in de genitaalstreek negatieve invloed hebben op het seksueel functioneren en plezier ervan.

Het team van het Centrum voor Seksualiteit in het Jeroen Bosch Ziekenhuis richt zich vooral op seksuele problemen die samenhangen met dit soort lichamelijke klachten, ziekten of medische behandelingen. Seksuele problemen die vooral lijken samen te hangen met psychologische factoren (bijvoorbeeld depressie), langer bestaande relatieproblemen of onverwerkt seksueel misbruik vallen daar niet onder.

Voorbeelden van seksuele klachten zijn:

- Verschil in verlangen
- Geen of weinig zin in vrijen
- Erectieproblemen
- Moeilijk opgewonden raken
- Pijn bij het vrijen
- Klachten aan de vulva of penis
- Angst voor gemeenschap
- Problemen rond het orgasme of de ejaculatie
- Problemen op het gebied van plezier, wensen en communicatie
- Seksuele problemen die zijn ontstaan door ziekte, handicap, gynaecologische of urologische ingrepen
- Seksuele problemen als gevolg van behandeling bij kanker
- Seksuele problemen bij of door vruchtbaarheidsbehandeling
- Onderbuikklachten, bekkenbodemp Problemen en seksuele problemen
- Onverklaarde branderige pijn aan de vagina/vulva en seksuele problemen

Wij kunnen u vertellen wat een (chronische) ziekte of handicap kan betekenen voor uw seksualiteit en u helpen om een gezond en prettig seksleven te behouden.

Het eerste bezoek

Wat gebeurt er tijdens het eerste bezoek?

Als u bent aangemeld, vragen wij u eerst schriftelijk om informatie. Sommige klachten kunnen het beste door een arts-seksuoloog worden behandeld, andere problemen horen thuis bij een psycholoog-seksuoloog. Tijdens het eerste gesprek maken we kennis en bespreken we uw hulpvraag over seksualiteit. We raden u aan om uw eventuele partner mee te nemen als u voor een intakegesprek komt. Seks heb je samen, en vaak zijn het vragen/problemen die u beiden aangaat. Mocht u dit liever niet willen, dan komt u alleen.

De seksuoloog stelt vragen om de klachten zo helder mogelijk te krijgen. Dat kunnen vragen zijn over uw ervaringen met seksualiteit en intimiteit, uw relatie, uw verleden en uw psychische en lichamelijke gezondheid. Dit heeft allemaal invloed op hoe u nu functioneert. De seksuoloog besteedt ook aandacht aan de aspecten van de seksualiteit die wél goed zijn verlopen. De seksuoloog luistert naar uw klachten en soms wordt dit aangevuld met een lichamelijk onderzoek (alleen door de arts-seksuoloog).

Als uw seksuele hulpvraag helder is, krijgt u uitleg over de diagnose, de oorzaken en de factoren die uw klachten in stand houden. We maken samen met u een plan om de klachten zoveel mogelijk te verhelpen. Mocht dit laatste niet mogelijk zijn, dan kijken we hoe u en uw eventuele partner er zo goed mogelijk mee om kunnen gaan, zodat de seksuele klachten minder problemen geven.

Het behandelteam

Wie werken hier?

Het behandelteam van het Centrum voor Seksualiteit bestaat uit (zorgverleners van):

- Medische Psychologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/medische-psychologie>)
- Gynaecologie en Verloskunde (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/gynaecologie-en-verloskunde>)
- Bekkenbodencentrum (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/bekkenbodencentrum>)
- Urologie
- Mannenkliniek (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/mannenkliniek>)
- een bekkenfysiotherapeut
- een psycholoog-seksuoloog NVVS
- een arts-seksuoloog NVVS

De seksuologen van dit ziekenhuis zijn geregistreerd seksuoloog NVVS (<https://www.nvvs.info>) (Nederlandse wetenschappelijke Vereniging voor Seksuologie). We werken daarnaast nauw samen met zorgprofessionals uit de eerste lijn.

Privacy

Hoe gaan wij om met uw privacy?

Bij een probleem zo intiem en persoonlijk als dit, vinden wij het erg belangrijk om rekening te houden met uw privacy en grenzen. De seksuoloog zorgt ervoor dat dit bespreekbaar is en dat uw grenzen worden gerespecteerd.

Voor uw behandeling geeft u informatie over uzelf aan de medewerkers van het Centrum voor Seksualiteit. Alle medewerkers van het ziekenhuis hebben een geheimhoudingsplicht. Zij mogen deze informatie niet doorgeven aan anderen zonder uw uitdrukkelijke toestemming. De inhoud van de gesprekken wordt niet met anderen gedeeld, tenzij u hiervoor toestemming geeft.

Soorten behandelingen

Welke behandelingen zijn er mogelijk?

De behandeling bestaat uit gesprekken. Als het nodig is wordt dit aangevuld met lichamelijk onderzoek en medicatie. Er wordt vaak gewerkt met oefeningen en opdrachten die u thuis kunt uitvoeren. Mocht het nodig zijn, dan zal de seksuoloog voorstellen om naast of in plaats van de seksuologische hulp, begeleiding te zoeken bij een andere hulpverlener. Dit kan een bekkenfysiotherapeut of een andere deskundige in het Jeroen Bosch Ziekenhuis zijn.

Als blijkt dat uw seksuele klacht meer wordt veroorzaakt door uw psychische gezondheid, kan een verwijzing naar de GGZ (Geestelijke gezondheidszorg) worden overwogen. Uw motivatie en inzet zijn belangrijk voor de behandeling. De behandeling bestaat uit 4 tot 6 afspraken van 45 tot 60 minuten.

Cognitieve gedragstherapie

Bij iedereen spelen gedachten door het hoofd. Deze gedachten kunnen ons helpen, maar ook blokkeren. Bij seksuele problemen zien we vaak dat belemmerende gedachten een rol spelen. Soms als oorzaak, soms als gevolg van een seksueel probleem. Voorbeelden van belemmerende gedachten zijn:

- 'Het zal wel weer niet lukken'.
- 'Het gaat vast pijn doen'.
- 'Vindt mijn partner het wel leuk?'.
- 'Laat ik het maar doen, want het is alweer zo lang geleden'.
- 'Straks gaat mijn partner bij me weg'.

Zulke gedachten kunnen een klacht veroorzaken, maar ook in stand houden. Als dit het geval is, besteden we daar aandacht aan tijdens de behandeling. Samen met u kijken we naar de inhoud en rol van uw gedachten en de mogelijkheden om hierin verandering te brengen.

Ook kan de manier van omgaan met de klacht een belangrijke rol spelen bij het in stand houden. Soms ontstaan er patronen die moeilijk te doorbreken zijn. Met adviezen, oefeningen of een stapsgewijs programma is het mogelijk hier verandering in te brengen.

Sekstherapie

Sekstherapie is een vorm van seksuologische behandeling. Het omvat verschillende elementen die direct te maken hebben met de manier waarop mensen vrijen. U kunt deze therapie alleen of als paar volgen. Als u de therapie individueel volgt, gaat het vooral om het leren kennen van het eigen lichaam en om masturbatieoefeningen. Ook bij paren kan een sekstherapie beginnen met een individueel gedeelte.

Medische of lichamelijke behandeling

Het is niet altijd mogelijk een volledige of permanente medische of lichamelijke oplossing te vinden bij seksuele problemen. Maar

afhankelijk van de klacht kan het een onderdeel van de behandeling zijn. U kunt denken aan:

- Het aanpassen van uw huidige medicijnen, wanneer deze een negatieve invloed hebben.
- Het voorschrijven van medicijnen, bijvoorbeeld om de erectie te bevorderen.
- Fysiotherapie voor het bekken, onder andere bij pijnklachten of vaginisme.
- Hygiënische maatregelen om de kwaliteit van de huid van de vulva te verbeteren.
- Zelfinjecties bij erectieklachten.

Vergoeding

Wat krijgt u vergoed?

Medische seksuologie valt voor vrouwen onder gynaecologische zorg. U heeft hiervoor een verwijzing van uw medisch specialist nodig. U kunt niet via uw huisarts naar het Centrum voor Seksualiteit worden verwezen.

Het eigen risico wordt door de zorgverzekeraar in rekening gebracht. De rest wordt vergoed als de zorgverzekeraar een contract met het ziekenhuis heeft. De seksuologische behandeling wordt vergoed voor 4 tot 6 sessies. Bij mannen worden 4 tot 6 sessies vergoed vanuit het ziekenhuis.

Vragen

Heeft u nog vragen?

We geven u hier algemene informatie, het kan zijn dat de afspraak in uw geval anders verloopt.

Als u vragen heeft, mag u deze altijd stellen. U kunt bellen naar het Centrum voor Seksualiteit, telefoonnummer: (073) 553 67 06.

Praktische tips

Uw afspraak in het ziekenhuis

Hoe bereidt u zich voor op uw afspraak in het ziekenhuis? Lees voor uw eerste afspraak op onze website alles over het voorbereiden (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/uw-polikliniekbezoek>) van een afspraak in het ziekenhuis.

Wat neemt u mee?

Bij iedere afspraak in het ziekenhuis neemt u mee:

- een geldig identiteitsbewijs
- uw Actueel Medicatie Overzicht (AMO).

Hier vindt u meer informatie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wat-neemt-u-mee>) over wat u moet meenemen.

Afspraak op onze locatie in 's-Hertogenbosch, Boxtel, Drunen, Rosmalen of Zaltbommel? Meld u eerst digitaal aan. Lees hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aanmelden>) hoe dit werkt.

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien? (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Bekkenbodemcentrum (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/bekkenbodemcentrum>)

Gynaecologie en Verloskunde (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/gynaecologie-en-verloskunde>)

Mannenkliniek (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/mannenkliniek>)

Medische psychologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/medische-psychologie>)

Urologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/urologie>)

Code AFD-118